

**การประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา
และงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล**

ภาณุการณ์ สนใจ*
น้ำอ้อย คำชื่น*

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม และพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ให้สอดคล้องกับยุค โลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยในรูปแบบการประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ซึ่งกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 จำนวน 35 คน ผู้สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 ถึงปีการศึกษา 2552 จำนวน 11 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 6 คน รวมทั้งคณาจารย์ในหลักสูตร จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 56 คน

ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากคณาจารย์ภายในหลักสูตร พบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Context Evaluation) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร และด้านคุณภาพของนักศึกษา (Input Evaluation) และด้านผลการดำเนินการของหลักสูตร (Product Evaluation) คณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ส่วนการศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากนักศึกษาปัจจุบันในหลักสูตร พบว่า ด้านการให้บริการทางการศึกษา และด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร (Input Evaluation) นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร พบว่า ด้านการให้บริการทางการศึกษา (Input Evaluation) ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ส่วนด้านผลการดำเนินการของหลักสูตร (Product Evaluation)

---

* นักวิชาการอุดมศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อด้านผลการดำเนินการของหลักสูตรอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม และการศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรมจากผู้ใช้บัณฑิตของหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ได้แก่ บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในวิชาการ วิชาชีพ ในประเด็นมีความรอบรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างถูกต้อง ส่วนบัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม ในประเด็นมีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ รวมทั้งบัณฑิตมีทักษะการครองตนและมนุษยสัมพันธ์ ในประเด็นมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น

สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับด้านการให้บริการทางการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน (Input Evaluation) และการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับด้านการให้บริการทางการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งด้านการประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ซึ่งนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การประเมินผลหลักสูตร สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม

Abstract

The study was to evaluate and to improve the Program of Master of Arts in Criminology and Criminal Justice to meet globalization. An assessment approach was applied through questionnaire which was the tool to collect data from 35 samples of the Year1-3 students who were studying in the Program; 11 graduates of Academic Year 2007-2009; 6 program-users and 4 lecturers. The total was 56 samples.

Results revealed that the context evaluation (the program objectives); the input evaluation (the program structure, content and quality of the students); the product evaluation (the program performance) were agreed upon or appropriate in views of lecturers. On the contrary, in views of current students regarding the input evaluation (education service, and quality of the lecturers) as well as the process evaluation (learning organization and appraisals) were agreed upon or appropriate. The graduates evaluated that the input evaluation (education service) was at moderate level. They evaluated that the quality of lecturers was strongly agreed upon or very appropriate whereas the process evolution (learning and appraisals) was agreed upon or appropriate. However, graduates were strongly agreed upon with thesis works or thesis works were very appropriate. Graduates viewed the process evaluation (the program performance) that it was agreed upon or appropriate.

The program-users strongly agreed upon the three areas of graduates on knowledge, academic edge, and righteously well-round in the disciplines of the program. Regarding integrity and ethics, graduates possessed loyalty, honesty, professional ethics, life skill and interpersonal skills of goodwill and service-mindedness.

Comparing the opinions of the current students and the graduated regarding the input evaluation (education service, quality of lecturers and learning organization) and the process evaluation, it was found that both groups agree upon the program or the program was appropriate and both had no different opinions on the course.

Key words: Course evaluation, Criminology and Criminal Justice

บทนำ

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้ก่อตั้งขึ้นมาเป็นคณะที่ 12 ของมหาวิทยาลัยมหิดล ตามประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2512 ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระนามาภิไธยของสมเด็จพระบรมชนกนาถ ให้สถาปนา “มหาวิทยาลัยมหิดล” แทน “มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์” และในปี พ.ศ.2515 มหาวิทยาลัยเริ่มเตรียมการบริหารคณะ โดยแต่งตั้งศาสตราจารย์ นพ.ชัชวาล โอสถานนท์ อดีตอธิการบดี เป็นผู้อำนวยการ คณบดีคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีการจัดตั้งภาควิชาสังคมศาสตร์ ภาควิชามนุษยศาสตร์ และภาควิชาศึกษาศาสตร์ ขึ้นมาอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2517 ในการจัดการศึกษา ปัจจุบันภาควิชาสังคมศาสตร์ มีการเรียนการสอนใน 7 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรปริญญาเอก มี 2 หลักสูตร สาขาวิชาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรม และสังคม และ สาขาวิชานโยบายสาธารณะ และการจัดการภาครัฐ หลักสูตรปริญญาโท มี 4 หลักสูตร สาขาวิชาอาชญาวิทยา และงานยุติธรรม สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ (ภาคปกติ) สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ (ภาคพิเศษ) สาขาวิชาสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม หลักสูตรปริญญาตรี มี 1 หลักสูตร สาขาวิชาเวชระเบียน (คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2555)

หลักสูตรถือเป็นหัวใจ เป็นจุดเริ่มต้น เป็นศูนย์กลางและกรอบของการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบหรือนอกระบบโรงเรียน ก็ต้องใช้หลักสูตรเป็นหลักยึด หรือเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทั้งสิ้น ภายหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่ง ตามแนวทางของการพัฒนาหลักสูตร จำเป็นจะต้องมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในบางด้านที่เป็นปัญหาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (เชมพัทธ์ วัชรวิชัย, 2541: 1)

หลักสูตรสาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสาขาหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลิตบุคลากรให้แก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไทย ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีจุดแข็งในฐานะที่เป็นหลักสูตรแห่งแรกในประเทศไทยที่มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม โดยได้รับความเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2520 เพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม เพื่อประยุกต์ความรู้ ประสบการณ์ ความรอบรู้ และมีวิสัยทัศน์ใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาในกระบวนการยุติธรรม จนกระทั่งหลักสูตรดังกล่าวได้ปรับปรุงเป็นหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ซึ่งเริ่มใช้กับนักศึกษาตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นไป เนื่องจากเพื่อต้องการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2539 ของทบวงมหาวิทยาลัย และปรับปรุงการกำหนดหมวดวิชาในโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2533 ของทบวงมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ที่ผ่านมาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมได้พัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรต่างๆ และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมมีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างมากไม่เกิน 5 ปีการศึกษา โดยคิดจำนวนหน่วยกิต ดังนี้ รายวิชาทฤษฎี ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า 16 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษา ปกติ การฝึกงานหรือฝึกภาคสนาม ใช้เวลาฝึก 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 48 ชั่วโมงตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ส่วนวิทยานิพนธ์ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 64 ชั่วโมงตลอดหนึ่งภาคการศึกษา โดยนักศึกษาต้องศึกษารายวิชาต่างๆตามโครงสร้างหลักสูตร คือ ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต โดยต้องได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม, 2555)

หลักสูตรดังกล่าวเพิ่งจะได้รับการพัฒนาปรับปรุง โดยยังไม่มีมีการประเมินจากบัณฑิตวิทยาลัย หรือคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในรูปแบบต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการประเมินหลักสูตร โดยนำรูปแบบการประเมินแบบจำลองชิป มาประยุกต์ใช้ในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ เพื่อต้องการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมว่าเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร****1. ความสำคัญของหลักสูตร**

หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนาหรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติลงสู่การปฏิบัติ หลักสูตรนำความมุ่งหมายและนโยบายการศึกษาแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา หลักสูตร คือ หัวใจของการศึกษา ถ้าปราศจากหลักสูตรแล้วการศึกษาย่อมดำเนินไปไม่ได้ นอกจากนี้แล้วหลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน การเรียนการสอนนั้นคือการนำหลักสูตรไปแปลงเป็นภาคปฏิบัติจริง ๆ เหมือนกับการที่ช่างลงมือสร้างบ้านโดยการตอกเสาเข็ม ทำรากฐาน ก่อโครงสร้างและส่วนอื่น ๆ จนเป็นบ้านขึ้นมาในที่สุด ช่างต้องอาศัยแบบแปลนในการก่อสร้างนั้นใด ผู้เรียนผู้สอนก็จำเป็นต้องอาศัยหลักสูตรเพื่อช่วยในการเรียนการสอนนั้นนั้น หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง (อัมร บัวศรี, 2542: 10-11)

2. องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ (กรอุษา ศรีสุวรรณ, 2552: 18)

- ก. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ข. โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- ค. กระบวนการเรียนการสอน
- ง. การวัดผลและประเมินผลการเรียน
- จ. สื่อการเรียนการสอน

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

1. จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร สามารถอธิบายได้ดังนี้ (สันต์ ธรรมบำรุง, 2527: 140)

ก. เพื่อหาคคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่

ข. เพื่ออธิบายและดูว่า ลักษณะของส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ในแง่หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่ หรือสนองความต้องการหรือไม่

ค. เพื่อตัดสินว่า หลักสูตรมีคุณภาพดี หรือไม่ดี เหมาะสมและไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ มีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง

ง. เพื่อตัดสินว่า การบริหารงานด้านวิชาการและบริหารงานด้านหลักสูตรเป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่

จ. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษา มาแล้วตามหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่

2. ลักษณะการประเมิน สามารถแบ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ (ธนวรรณ จารุไพบุลย์, 2550: 25)

ระยะที่ 1 คือ การประเมินหลักสูตรก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้

ระยะที่ 2 คือ การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร

ระยะที่ 3 คือ การประเมินหลักสูตรภายหลังการใช้หลักสูตรครบกระบวนการ

3. รูปแบบการประเมินหลักสูตร แนวคิดและโมเดลซีบีในการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model อ้างถึงใน เซาเว่ อินโย, 2553: 125-129) สตัฟเฟิลบีมและคณะได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท คือ

ก. การประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินการโครงการใดๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหา ตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ

ข. การประเมินตัวป้อนเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยี และแผนของการดำเนินงาน

ค. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อ

a. หาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ เพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้นๆ

b. หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการเพื่อการพัฒนางานต่าง ๆ

c. บันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

ง. การประเมินผลที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการ กับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยในรูปแบบการประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้จัดแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและศึกษาค้นคว้าจากหนังสือตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 การศึกษาประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ภาควิชา

สังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ซึ่งกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 จำนวน 35 คน ผู้สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 ถึงปีการศึกษา 2552 จำนวน 11 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 6 คน รวมทั้งคณาจารย์ในหลักสูตร จำนวน 4 คน

ข้อค้นพบ

ส่วนที่ 1 การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากคณาจารย์ภายในหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Context Evaluation) พบว่า คณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร และด้านคุณภาพของนักศึกษา (Input Evaluation) พบว่า คณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม รวมทั้งด้านผลการดำเนินการของหลักสูตร (Product Evaluation) พบว่า คณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม

ส่วนที่ 2 การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากนักศึกษาปัจจุบันในหลักสูตร จากศึกษาพบว่า ด้านการให้บริการทางการศึกษาและด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร (Input Evaluation) นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม

ส่วนที่ 3 การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร พบว่า ด้านการให้บริการทางการศึกษา (Input Evaluation) ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม อย่างไรก็ตามด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ส่วนด้านผลการดำเนินการของหลักสูตร (Product Evaluation) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อด้านผลการดำเนินการของหลักสูตรอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม

ส่วนที่ 4 การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากผู้ใช้บัณฑิตของหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ได้แก่ บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาการ วิชาชีพ ในประเด็นมีความรอบรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างถูกต้อง ส่วนบัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม ในประเด็นมีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ รวมทั้งบัณฑิตมีทักษะการครองตนและมนุษยสัมพันธ์ ในประเด็นมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น

ส่วนที่ 5 การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับด้านการให้บริการทางการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน (Input Evaluation) และการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับด้านการให้บริการทางการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งด้านการประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ซึ่งนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

ข้ออภิปราย

1. การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม จากคณาจารย์ภายในหลักสูตร

จากการศึกษาด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Context Evaluation) พบว่า คณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ในด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความยืดหยุ่น โดยที่สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนได้และด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตั้งอยู่บนปรัชญาการอุดมศึกษาที่ถูกต้อง ส่วนด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร และด้านคุณภาพของนักศึกษา (Input Evaluation) พบว่า คณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ในด้านเนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุมเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานทางด้านอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม และในด้านนักศึกษามีแรงจูงใจสูงต่อการเข้าศึกษาในสาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ตามลำดับ

รวมทั้งด้านผลการดำเนินการของหลักสูตร (Product Evaluation) พบว่า คณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ในด้านประเด็นว่าหลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถในด้านอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน และประเด็นว่า ความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตร จะช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ

สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนวรรณ จารุไพบูลย์ (2550) พบว่า ด้านบริบท พบว่า ปรัชญาของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิต พบว่า คุณภาพบัณฑิต ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของ ธัญญา จันทร์ตรง (2550) พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการบัณฑิตในยุคปัจจุบันมาก โดยที่โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนมาก เช่นเดียวกับรายวิชาหลักสูตร ซึ่งมีความเหมาะสมและไม่จำเป็นต้องปรับปรุงแต่อย่างใด รวมทั้งการศึกษาของ กรอุษา ศรีสุวรรณ (2552) พบว่า อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก และ ด้านปัจจัยเบื้องต้น การเปรียบเทียบโครงสร้างของหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2542 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่าโครงสร้าง

หลักสูตรหน่วยกิตรวม 263 หน่วยกิต สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตรวมมากเกินไปเกินความจำเป็น เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ ยกเว้นวัตถุประสงค์ข้อ 2 นอกจากนี้ อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีเหมาะสมในระดับมาก และด้านกระบวนการ อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าการจัดเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก

2. การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม จากนักศึกษาปัจจุบันในหลักสูตร

จากการศึกษาด้านการให้บริการทางการศึกษา (Input Evaluation) พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ในประเด็นห้องเรียนมีเพียงพอต่อการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสม รวมทั้งด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร พบว่านักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน นั่นคือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ในประเด็นหลักสูตรมีคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาต่างๆของอาชีวศึกษา

ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ในประเด็นอาจารย์ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจน และอาจารย์อธิบายเนื้อหาอย่างชัดเจน และในประเด็นอาจารย์ใช้วิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับลักษณะวิชา ตามลำดับ

การศึกษาของดารณี ทูสกุล (2543) พบว่า ปัจจัยกระบวนการผลิตของหลักสูตร ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ หนึ่ง ด้านการจัดเนื้อหาการเรียนภาคทฤษฎี สอง ด้านการดำเนินการสอนภาคทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติในห้องฝึกทักษะการพยาบาล สาม ด้านการฝึกปฏิบัติช่วยงานการพยาบาลบนหอผู้ป่วย สี่ ด้านการสอบภาคทฤษฎีและการสอบปฏิบัติในห้องฝึกทักษะการพยาบาล ห้า ด้านการให้คะแนนการฝึกปฏิบัติช่วยงานการพยาบาลบนหอผู้ป่วย หก ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักศึกษาปัจจุบันเห็นว่าปัจจัยด้านการจัดเนื้อหาการเรียนภาคทฤษฎีอยู่ในระดับดี และอีก 5 ปัจจัยอยู่ในระดับพอใช้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ธัญญา จันทร์ตรง (2550) พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการบัณฑิตในยุคปัจจุบันมาก โดยที่โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนมาก เช่นเดียวกับรายวิชาหลักสูตร ซึ่งมีความเหมาะสมและไม่จำเป็นต้องปรับปรุงแต่อย่างใด รวมทั้งการศึกษาของ กรอษา ศรีสุวรรณ (2552) พบว่า อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก และด้านปัจจัยเบื้องต้น การเปรียบเทียบโครงสร้างของหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2542 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่าโครงสร้างหลักสูตรหน่วยกิตรวม 263 หน่วยกิต สูงกว่าเกณฑ์

มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตรวมมากเกินไปจนเกินไป เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ ยกเว้นวัตถุประสงค์ข้อ 2 นอกจากนี้ อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีเหมาะสมในระดับมาก และด้านกระบวนการ อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าการจัดเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม จากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร

จากการศึกษาด้านการให้บริการทางการศึกษา (Input Evaluation) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นห้องเรียนมีเพียงพอต่อการเรียนการสอน ส่วนด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ในประเด็นคณาจารย์มีประสบการณ์และความชำนาญในการควบคุมวิทยานิพนธ์ และหลักสูตรมีคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาต่างๆของอาชีวศึกษา

ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ในประเด็นอาจารย์อธิบายเนื้อหาอย่างชัดเจน และอาจารย์สอนครอบคลุมเนื้อหาที่ระบุไว้ในแผนการสอน และในประเด็นการประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่อาจารย์สอน ตามลำดับ อย่างไรก็ตามด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ในประเด็นได้รับความช่วยเหลือในการจัดสรรคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และเกณฑ์ในการประเมินผลสอบป้องกันวิทยานิพนธ์มีความเหมาะสม

ส่วนด้านผลการดำเนินการของหลักสูตร (Product Evaluation) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อด้านผลการดำเนินการของหลักสูตรอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ในประเด็นพึงพอใจกับประสบการณ์การศึกษาต่างๆที่ได้รับจากหลักสูตร สอดคล้องกับการศึกษาของ มันทา ศุภนคร (2545) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าสถานที่เรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งศึกษาค้นคว้า และคุณภาพของอาจารย์มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง แต่เห็นว่ากระบวนการสอนและการประเมินผล การควบคุมวิทยานิพนธ์ การจัดสอบประมวลความรู้และผลการดำเนินการของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับสูง เช่นเดียวกับการศึกษาของ ธัญญา จันทรตรง (2550) พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการบัณฑิตในยุคปัจจุบันมาก โดยที่โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนมาก เช่นเดียวกับรายวิชาหลักสูตร ซึ่งมีความเหมาะสมและไม่จำเป็นต้องปรับปรุงแต่อย่างใด รวมทั้งการศึกษาของ นิรุท ใจบุญ (2550) พบว่า ในภาพรวมบัณฑิตมีความเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและในส่วน เนื้อหาความรู้จากราย

วิชาในหลักสูตรบัณฑิตมีความเห็นว่ามีประโยชน์ในการนำไปประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมากเช่นกัน และการศึกษาของ กรอุษา ศรีสุวรรณ (2552) พบว่า อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก และ ด้านปัจจัยเบื้องต้น การเปรียบเทียบโครงสร้างของหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2542 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่าโครงสร้างหลักสูตรหน่วยกิตรวม 263 หน่วยกิต สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตรวมมากเกินไปเกินความจำเป็น เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ ยกเว้นวัตถุประสงค์ข้อ 2 นอกจากนี้ อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษ อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีเหมาะสมในระดับมาก และด้านกระบวนการ อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าการจัดเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก

4. การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม จากผู้ใช้บัณฑิตของหลักสูตร

ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ได้แก่ บัณฑิตมีความรู้ / ความสามารถในการ / วิชาชีพ ในประเด็นมีความรอบรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างถูกต้อง ส่วนบัณฑิตมีคุณธรรม / จริยธรรม ในประเด็นมีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ รวมทั้งบัณฑิตมีทักษะการครองตนและมนุษยสัมพันธ์ ในประเด็นมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น การศึกษาของ มันทา ศุภนคร (2545) ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นต่อผลการดำเนินการของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับสูง ประกอบกับการศึกษาของ ธนวรรณ จารุไพบูลย์ (2550) พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สมฤทธิ์ผลของหลักสูตรของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 50.00 ความสูญเสีย นิสิตจากการลาออกระหว่างศึกษาภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 50.00 การเผยแพร่วิชาการพระพุทธศาสนาแก่สังคมมีความเหมาะสมในระดับมาก การยอมรับบัณฑิตจากหน่วยงานต่าง ๆ มีความเหมาะสมในระดับมาก การยอมรับบัณฑิตในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของ นิรุท ใจบุญ (2550) พบว่า ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต ในด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระหว่างผู้บังคับบัญชาบัณฑิต ในสถานศึกษาและผู้บังคับบัญชาบัณฑิตในสถานประกอบการ ธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งภาครัฐและ เอกชนในภาพรวมและรายข้อ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 รวมทั้งการศึกษาของ กรอุษา ศรีสุวรรณ (2552) พบว่า ด้านผลผลิต ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตแพทย์มีความคิดเห็นว่า คุณภาพบัณฑิต ด้านพฤติกรรม จิตตคติ

คุณธรรม และจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ด้านทักษะในการติดต่อสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ ด้านทักษะทางคลินิก ด้านทักษะการตรวจโดยใช้เครื่องมือพื้นฐาน การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การทำหัตถการที่จำเป็น และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนด้านความรู้พื้นฐาน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

5. การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับด้านการให้บริการทางการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน (Input Evaluation) และการประเมินผล (Process Evaluation)

ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับด้านการให้บริการทางการศึกษา อยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม และเมื่อพิจารณาจากการทดสอบค่าเฉลี่ย (t-test, p-value) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ท่านใช้ทำงานและสืบค้นข้อมูลมีความทันสมัย (0.090) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม และเมื่อพิจารณาจากการทดสอบค่าเฉลี่ย (t-test, p-value) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม และเมื่อพิจารณาจากการทดสอบค่าเฉลี่ย (t-test, p-value) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ส่วนด้านการประเมินผล พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม และเมื่อพิจารณาจากการทดสอบค่าเฉลี่ย (t-test, p-value) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินผลมีความยุติธรรมต่อผู้เรียนเท่าเทียมกัน (0.018) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ดังนั้น นักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตรไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ กรอชา ศรีสุวรรณ (2552) พบว่า อาจารย์ นิสิต แพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านกระบวนการมีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ ส่วนด้านผลผลิต ผู้บังคับบัญชาระดับบัณฑิตแพทย์มีความคิดเห็นว่า คุณภาพบัณฑิตด้านพฤติกรรม เจตคติ คุณธรรม และจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ด้านทักษะในการติดต่อสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ ด้านทักษะทางคลินิก ด้านทักษะการตรวจโดยใช้เครื่องมือพื้นฐาน การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การทำหัตถการที่จำเป็น และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ ยกเว้นด้านความรู้พื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรให้มีการประชุมหลักสูตรในเรื่องการปรับปรุงการเรียนการสอนและเพิ่มเติมรายวิชาใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์

1.2 ควรเพิ่มงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชิญอาจารย์พิเศษมาร่วมสอนในรายวิชาต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เพื่อควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

1.3 ควรประสานความร่วมมือในการเรียน การสอนกับหลักสูตรต่างๆ ภายในคณะ เพื่อเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอน และเพิ่มพูนเนื้อหาในรายวิชาที่สำคัญ ได้แก่ วิชาการระเบียบวิธีวิจัยและวิชาสถิติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดปัญหาจำนวนอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรมีจำนวนไม่เพียงพอด้วย

1.4 ควรเพิ่มจำนวนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการเรียน การสอน เช่น หนังสือทางอาชีวศึกษา และบริหารงานยุติธรรม คอมพิวเตอร์ เพื่อให้การเรียน การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 การจัดให้มีการศึกษาและดูงานภาคสนาม เกี่ยวกับกระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

1.6 การรับหรือเกณฑ์การรับนักศึกษา หรือมาตรการในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับผลการวิจัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อจะได้คำตอบเชิงลึกและตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการประเมินผลหลักสูตรทั้งระบบ โดยการประยุกต์ใช้แบบจำลองซิป (CIPP Model) เป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและเพิ่มเติมรายวิชาใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรอุษา ศรีสุวรรณ. (2552). การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2542 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เชมพัทธ์ วัชรวิชัย. (2541). การประเมินหลักสูตรวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาลในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ.2537. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เชาว์ อินเีย. (2553). การประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดารณี ทุสกุล. (2543). การประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล โรงเรียนผู้ช่วยพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาพยาบาลสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหิดล.

วารสารวิทยบริการ
ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๖

การประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตฯ
ภาณุกรณ์ สนใจ น้าอ้อย คำชื่น

- ธนวรรณ จารุโพบูลย์. (2550). *ประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2542*
มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์
: กรณีศึกษาห้องเรียนวัดพิภูลทอง จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธัญญา จันทร์ตรง. (2550). *การประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิติศาสตร์*
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2529). *การพัฒนาหลักสูตร จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร :
อักษรบัณฑิต.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร
: ธนธัชการพิมพ์.
- นิรุท ใจบุญ. (2550). *การติดตามและประเมินผลหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชา*
เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2541). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มันตา ศุภนคร. (2546). *การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์*
ประยุกต์ (การสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2542). *หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม*.
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล
- สังัด อุทรานันท์. (2528). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
เซนเตอร์พับลิเคชั่น.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์การศาสนา.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวภาณุกรณ์ สนใจ
วัน เดือน ปีเกิด	15 มีนาคม 2517
สถานที่เกิด	จังหวัด นครสวรรค์
วุฒิการศึกษา	สถาบันราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2544 - 2546 บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป)
ที่อยู่	59/11 หมู่ 3 ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 089-7667620 E-mail : panukarn.son@mahidol.ac.th
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม 73170

*****